

Forelesning 1

Introduksjon til (eller repetisjon av) TCP/IP

Praktisk informasjon

▶ Forelesninger

▶▶ Torsdag 12:15-14:00 (15:00)

▶▶ A128

▶ Øvinger

▶▶ Frivillige, men...

Forelesningsform

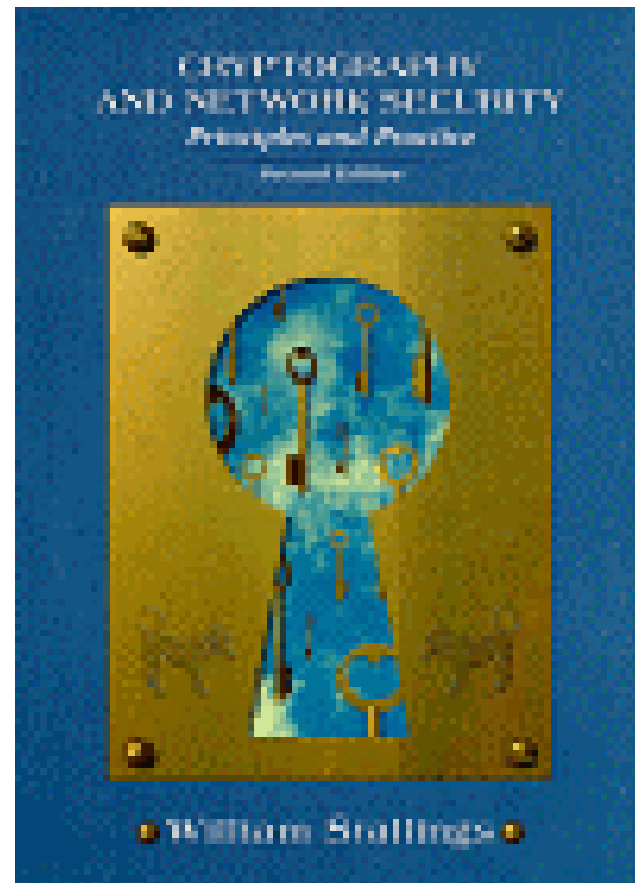

- ▶ Vær aktiv deltaker på forelesningene!
- ▶ Still spørsmål!
De dummeste spørsmålene er de som ikke blir stilt
- ▶ Går det for fort? Si fra!
- ▶ Går det for langsomt? Vel....
- ▶ Foilene forsøkes lagt ut senest dagen før...

Lærebok

- ▶ **Willam Stallings:**
Cryptography and
Network Security
Principles and Practice
(Second Edition)
- ▶ ISBN 0-13-869017-0

Lærebok forts.

- ▶ Hjemmeside:

  - <http://www.williamstallings.com/security2e.html>

- ▶ Errata-side

  - <ftp://shell.shore.net/members/w/s/ws/Errata/Errata-Security2e-0701>

    - ▶▶ Gå gjennom med en gang!

Eksamen

- ▶ Skriftlig, 4 timer
- ▶ Bokstavkarakter (A-F)

TCP/IP

Noen ord om standarder

- ▶ **To typer standarder**
  - ▶▶ Standarder bestemt av komiteer
  - ▶▶ Standarder folk bruker
- ▶ **Disse er ikke nødvendigvis sammenfallende!**
- ▶ **TCP/IP er noe folk bruker**

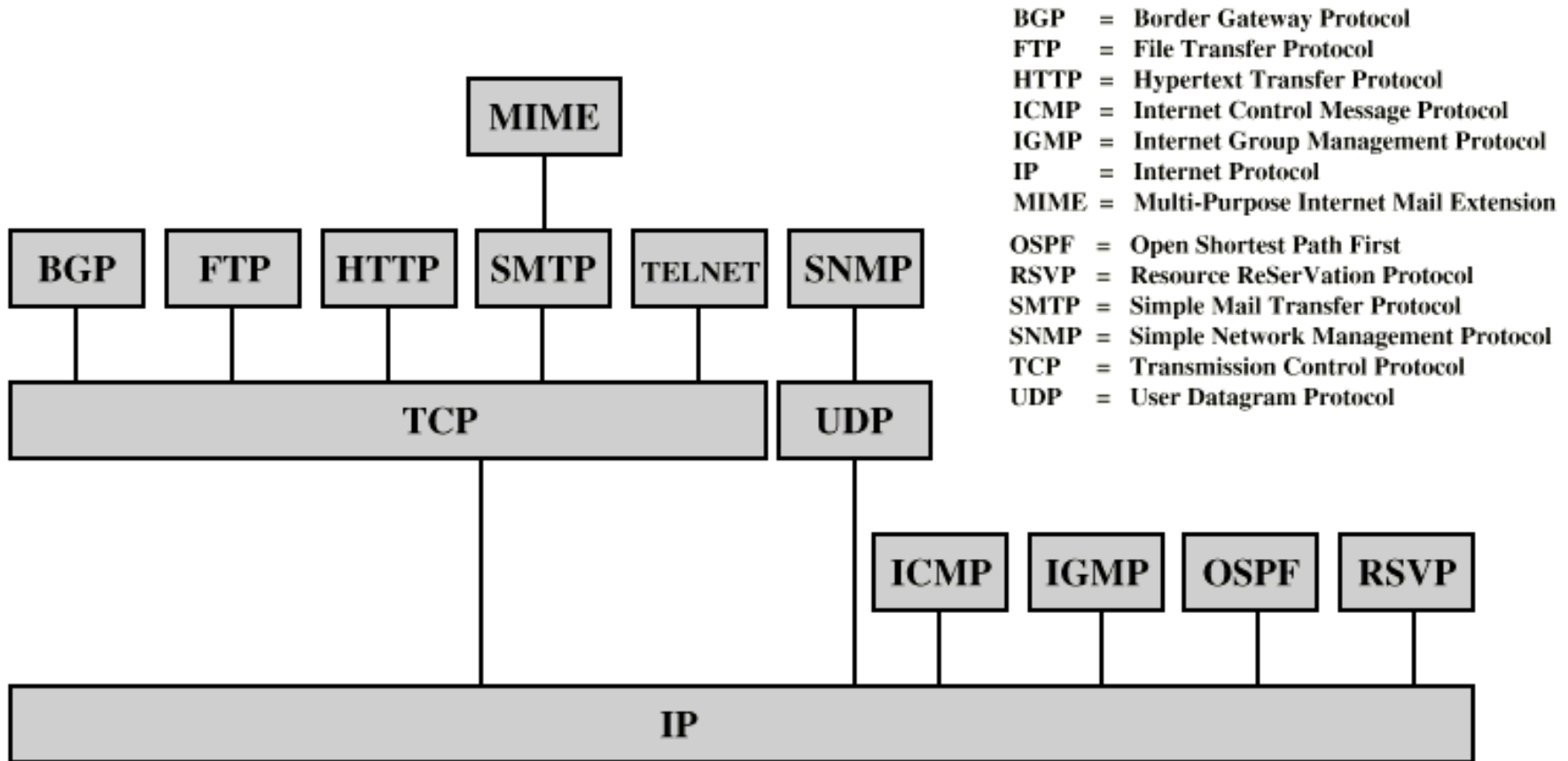
Address Resolution Protocol

- ▶ ARP mapper mellom Ethernet adresser og IP adresser
- ▶ For å finne Ethernet adresse gitt IP:
  - ▶▶ ARP Broadcast med IP
  - ▶▶ Host med IP svarer med sin Ethernet adresse
- ▶ For å finne IP gitt Ethernet adresse
  - ▶▶ RARP - Reverse ARP

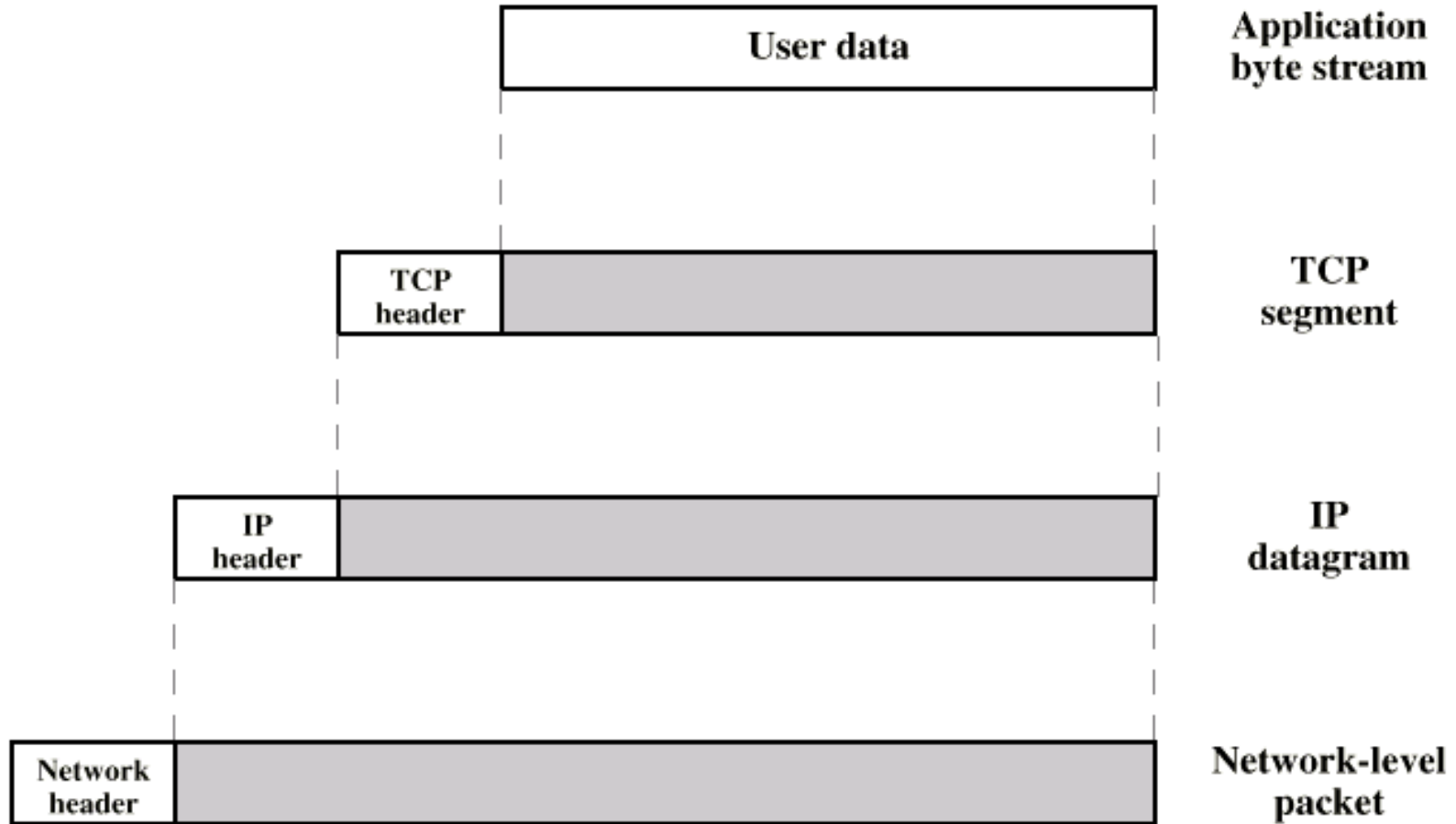
Internettprotokoller

Fra Stallings "Data and Computer Communications", Prentice-Hall 1999

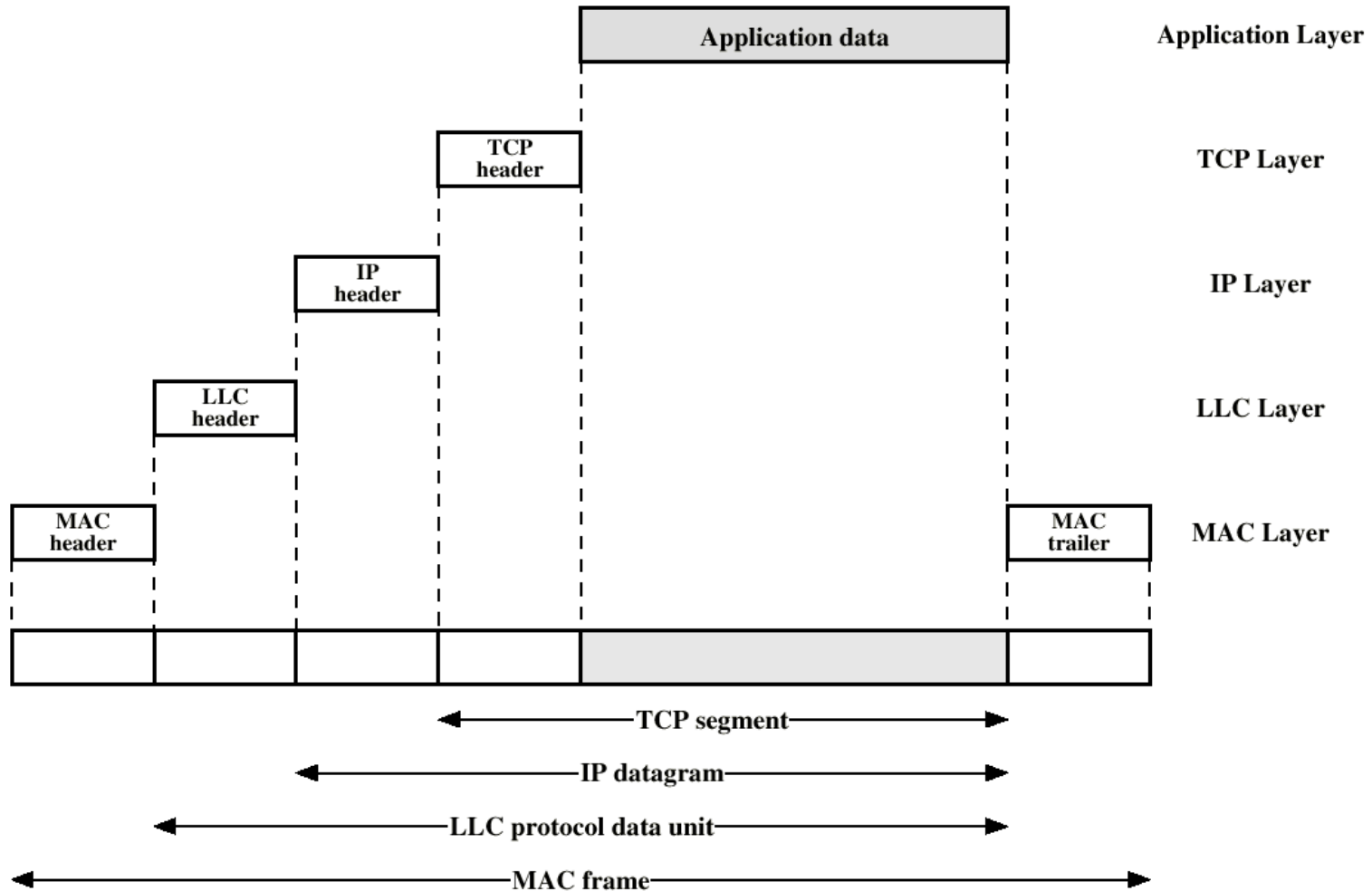
PDUer i TCP/IP

Fra Stallings "Data and Computer Communications", Prentice-Hall 1999

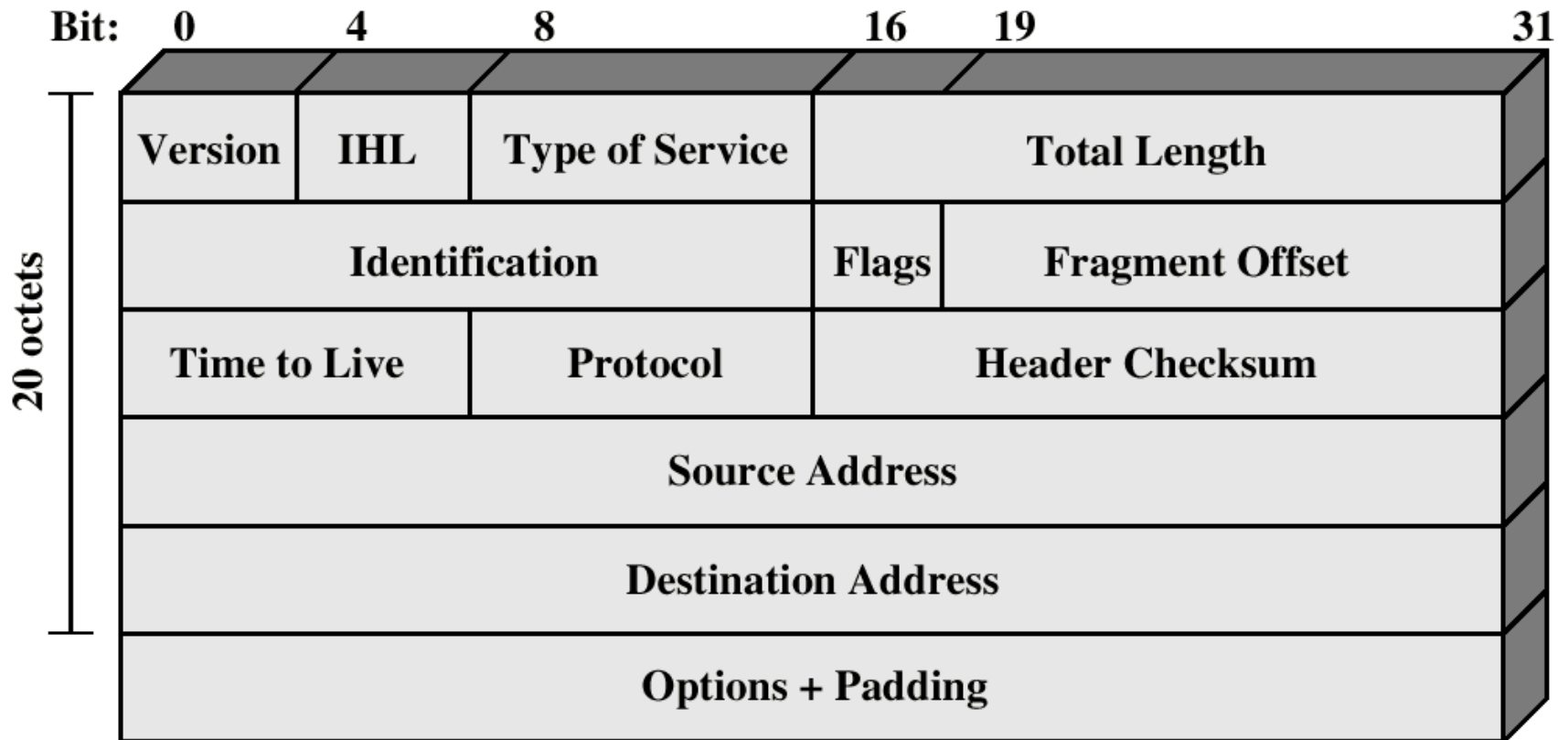

TCP/IP og Laverer Lag

IP Header

IP Header Felter

- ▶ **VERS [4 bit]**
  - ▶▶ IP versjon (IPv4)
- ▶ **IHL [4 bit]**
  - ▶▶ IP Header Length i 32-bit words
  - ▶▶ Vanligvis = 5 (ingen IP Options)
- ▶ **TOTAL LENGTH [16 bit]**
  - ▶▶ Lengde av hele IP datagrammet i oktetter
- ▶ **TYPE OF SERVICE [8 bit]**
  - ▶▶ Prioritet + QoS, vanligvis ikke i bruk

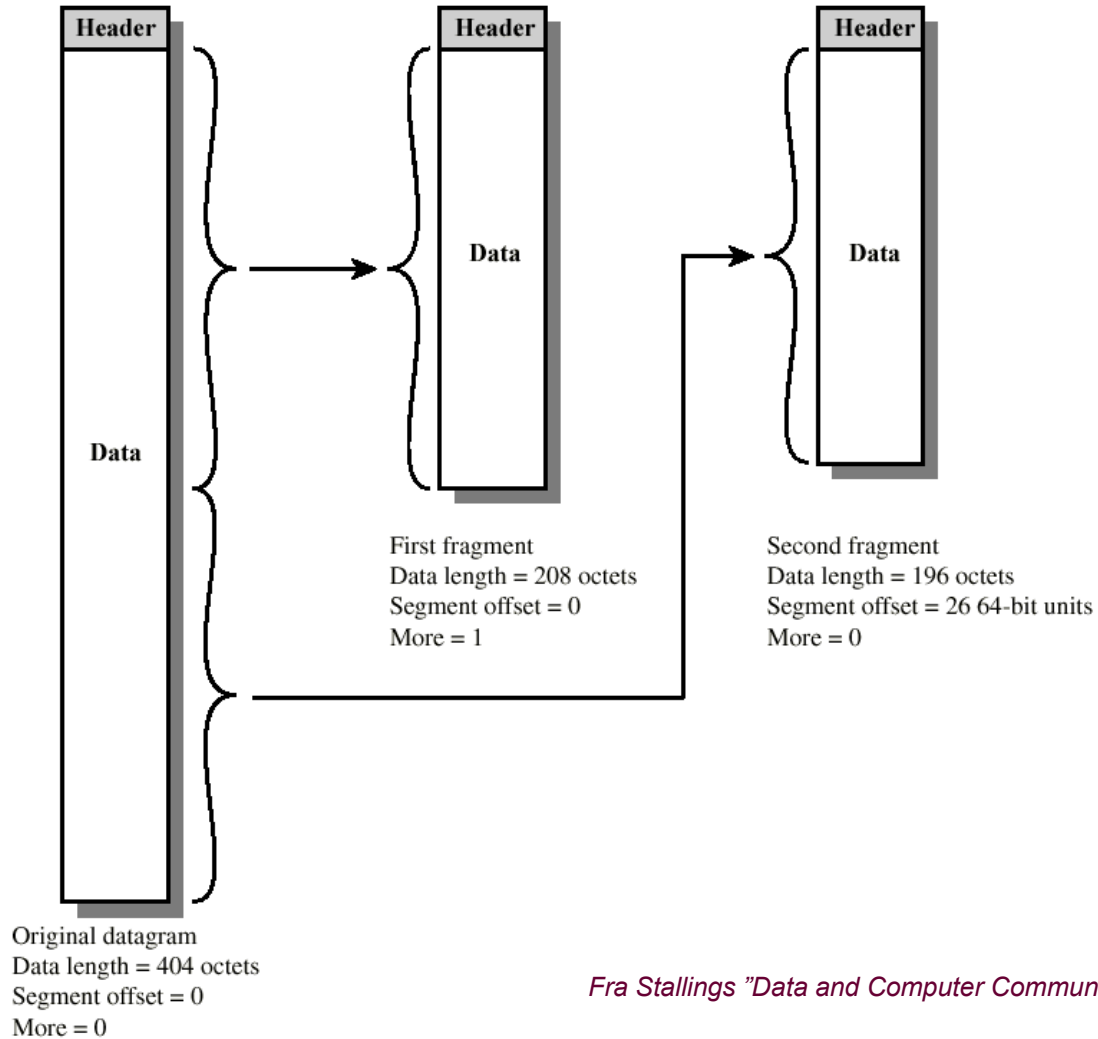
IP Header Felter

- ▶ **IDENTIFICATION [16 bit]**
  - ▶▶ Identifiserer datagrammet
- ▶ **FLAGS [3 bit]**
  - ▶▶ do not fragment
  - ▶▶ more fragments
- ▶ **FRAGMENT OFFSET [13 bit]**
  - ▶▶ Indikerer hvor et fragment hører til i det opprinnelige datagrammet

IP Fragmentering

Fra Stallings "Data and Computer Communications", Prentice-Hall 1999

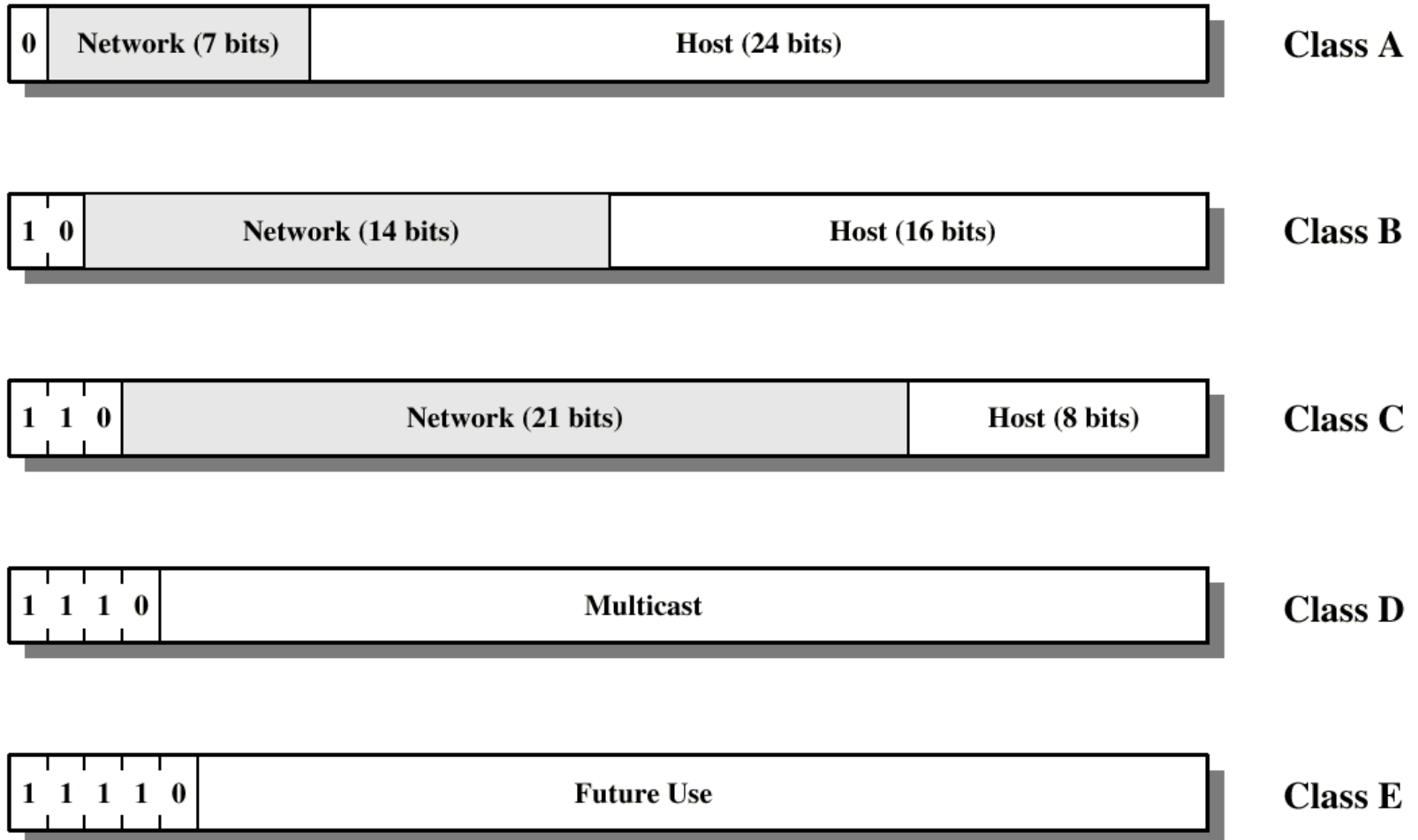
IP Header Felter

- ▶ **TIME TO LIVE [8 bit]**
  - ▶▶ Indikerer hvor lenge datagrammet er gyldig
- ▶ **PROTOCOL [8 bit]**
  - ▶▶ Indikerer hvilken protokoll på neste lag som skal ha datagrammet
- ▶ **HEADER CHECKSUM [16 bit]**
  - ▶▶ For å detekterer feil i headeren
- ▶ **SOURCE ADDRESS [32 bit]**
- ▶ **DESTINATION ADDRESS [32 bit]**

IP Adresser

Mer IP-adresser

- ▶ A-adresse: 99.10.13.12
Netmask: 255.0.0.0
- ▶ B-adresse: 184.23.45.112
Netmask: 255.255.0.0
- ▶ C-adresse: 193.156.99.113
Netmask: 255.255.255.0

IP Options

▶ Datagram or Network Control

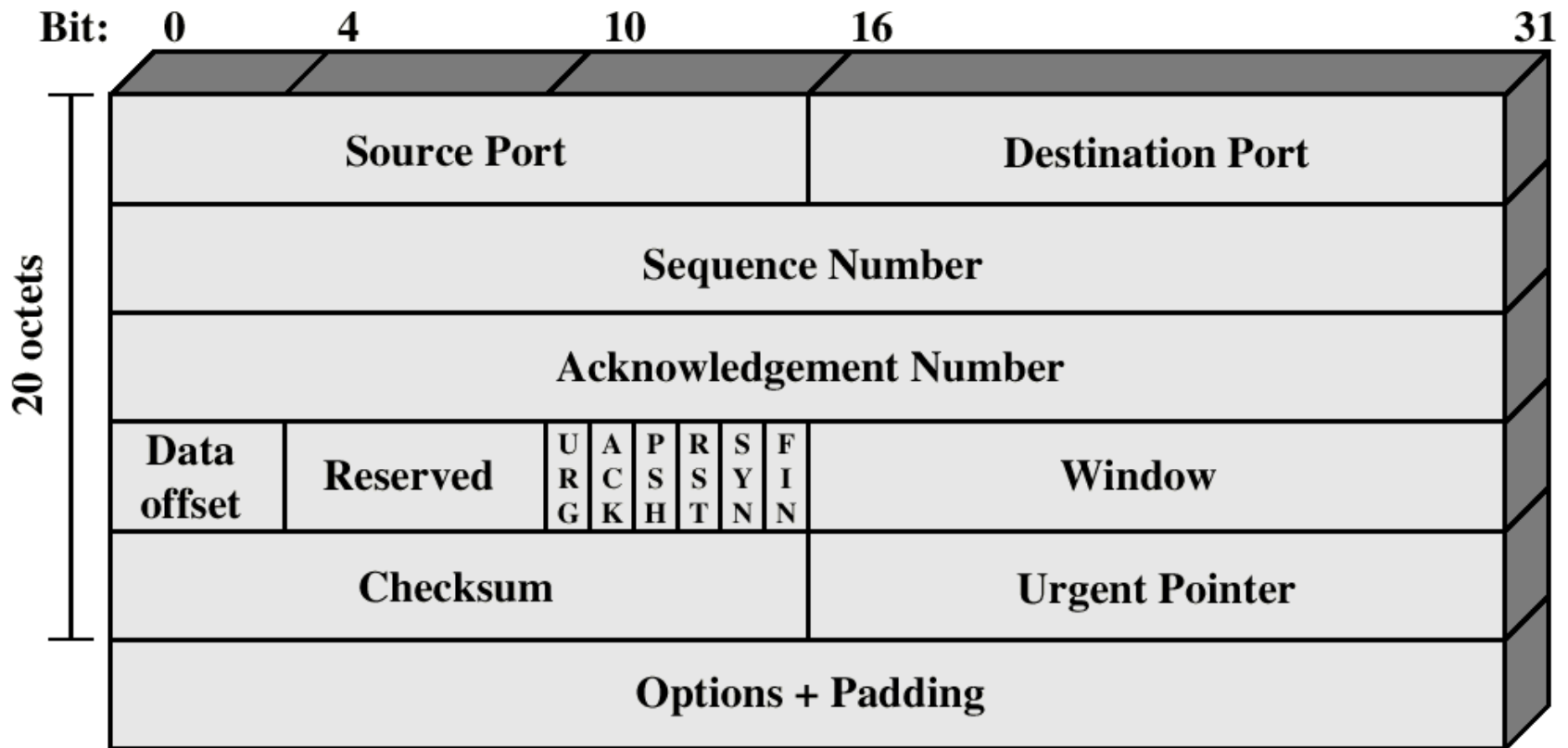
- ▶▶ Security and handling restrictions
- ▶▶ Loose source routing
- ▶▶ Record route
- ▶▶ Stream identifier
- ▶▶ Strict source routing

▶ Debugging and Measurement

- ▶▶ Internet timestamp

TCP Header

TCP Header Felter

- ▶ **SOURCE PORT [16 bit]**
  - ▶ Indikerer hvilken port pakken kommer fra
- ▶ **DESTINATION PORT [16 bit]**
  - ▶ Indikerer hvilken port pakken skal til
- ▶ **SEQUENCE NUMBER [32 bit]**
  - ▶ Identifiserer pakkens posisjon i datastrømmen fra avsender
- ▶ **ACKNOWLEDGEMENT NUMBER [32 bit]**
  - ▶ Identifiserer hvilken pakke mottaker forventer neste gang

TCP Porter

- ▶ **Indikerer endepunkter**
  - ▶▶ Avsender
    - ▶▶▶ Hvilket program som sender data
  - ▶▶ Mottaker
    - ▶▶▶ Hvilket program som skal motta data
- ▶ **Portnumre < 1024**
  - ▶▶ Reservert for standard tjenester
  - ▶▶ Kun root kan sette opp disse portene
- ▶ **Portnumre ≥ 1024**
  - ▶▶ Allmenn bruk

TCP Standard Tjenester

▶ Noen porter som mapper til tjenester

- ▶▶ Port 7   Echo
- ▶▶ Port 21   FTP Control
- ▶▶ Port 23   Telnet
- ▶▶ Port 25   SMTP
- ▶▶ Port 53   Domain Name Service
- ▶▶ Port 79   Finger
- ▶▶ Port 80   World Wide Web (HTTP)
- ▶▶ Port 139   NETBIOS Session Service
- ▶▶ Port 546   Dynamic Host Control Protocol Client
- ▶▶ Port 547   Dynamic Host Control Protocol Server

TCP Header Felter

- ▶ **DATA OFFSET [4 bit]**
  - ▶ Lengde av header i 32-bit words
- ▶ **RESERVED [6 bit]**
  - ▶ Reservert for fremtidig bruk
- ▶ **CODE BITS [6 bit] (dvs. flagg)**
- ▶ **WINDOW [16 bit]**
  - ▶ Indikerer hvor mye data mottaker kan håndtere
- ▶ **CHECKSUM [16 bit]**
  - ▶ Feilsjekk
- ▶ **Urgent Pointer**
  - ▶ Posisjon hvor urgent data slutter

TCP Code Bits (flags)

▶ URG

- ▶▶ Urgent Pointer feltet er gyldig

▶ ACK

- ▶▶ Acknowledgement feltet er gyldig

▶ PSH

- ▶▶ Beskjed til mottaker om å gi all mottatt data til applikasjon-en NÅ

▶ RST

- ▶▶ Reset koblingen

▶ SYN

- ▶▶ Synchronize sequence numbers

▶ FIN

- ▶▶ Finished, kobling kan tas ned

TCP Options

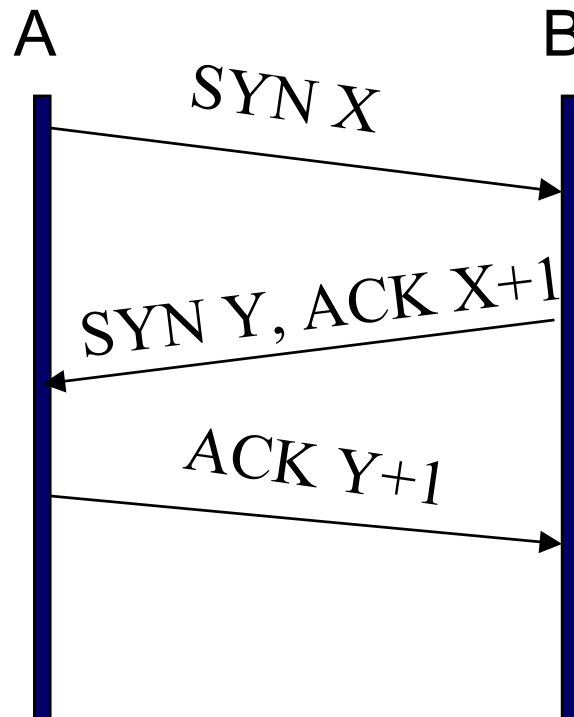

- ▶ TCP Options feltet brukes blant annet til å forhandle frem Maximum Segment Size (MSS)

TCP Handshakes

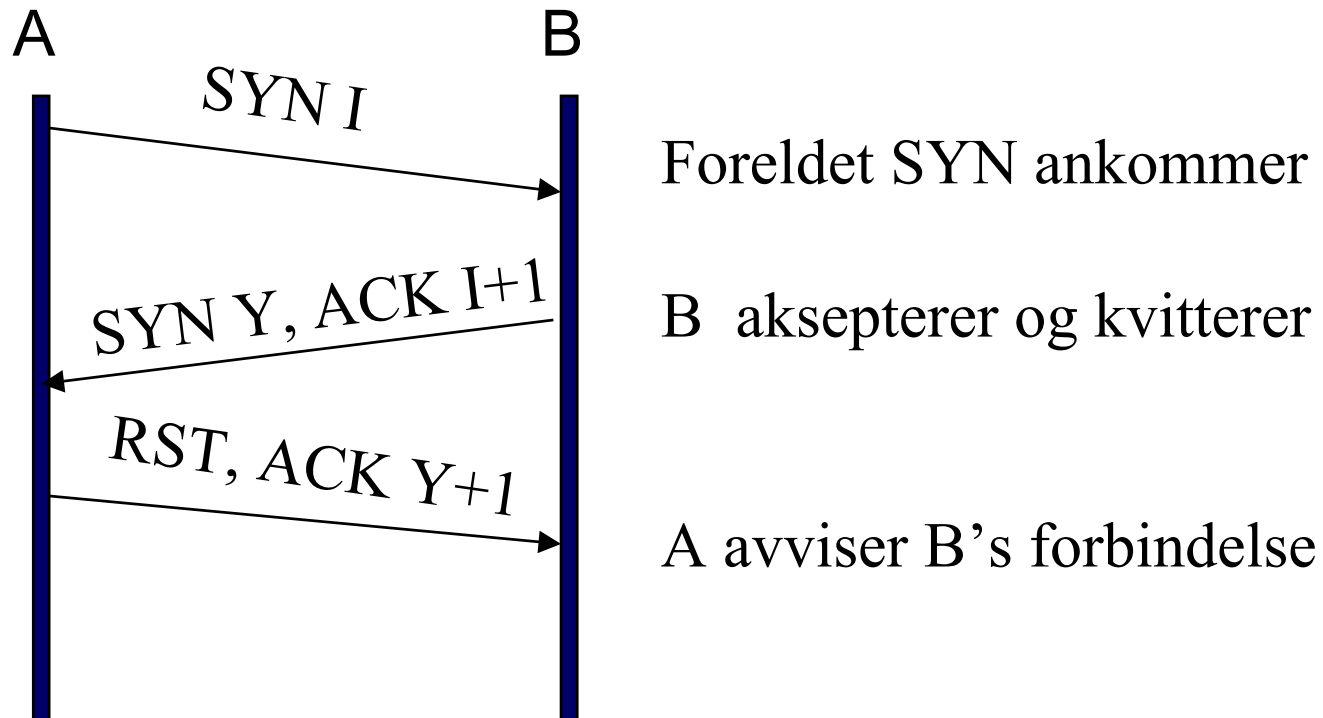
- ▶ For å sette opp en ny kobling, brukes SYN pakker

TCP Handshakes

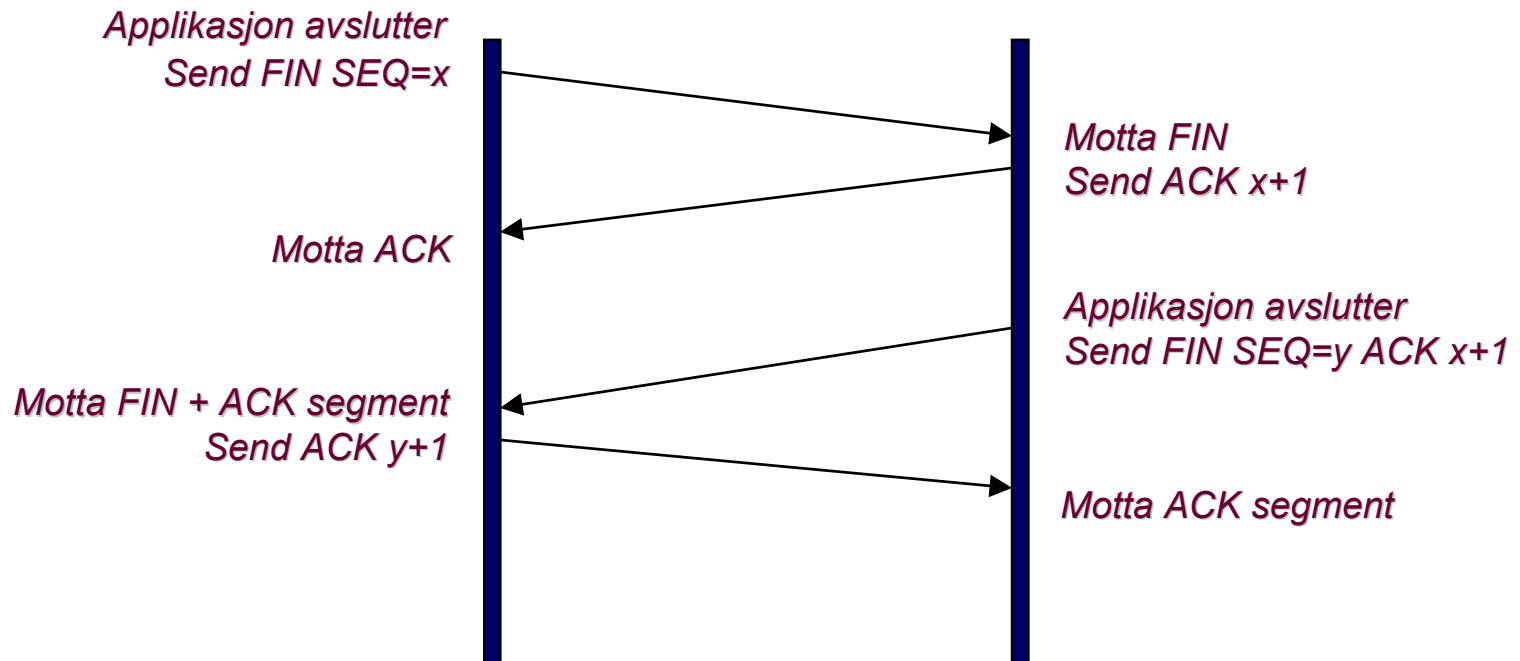
- Dersom en ugyldig SYN mottas svarer man med en RST

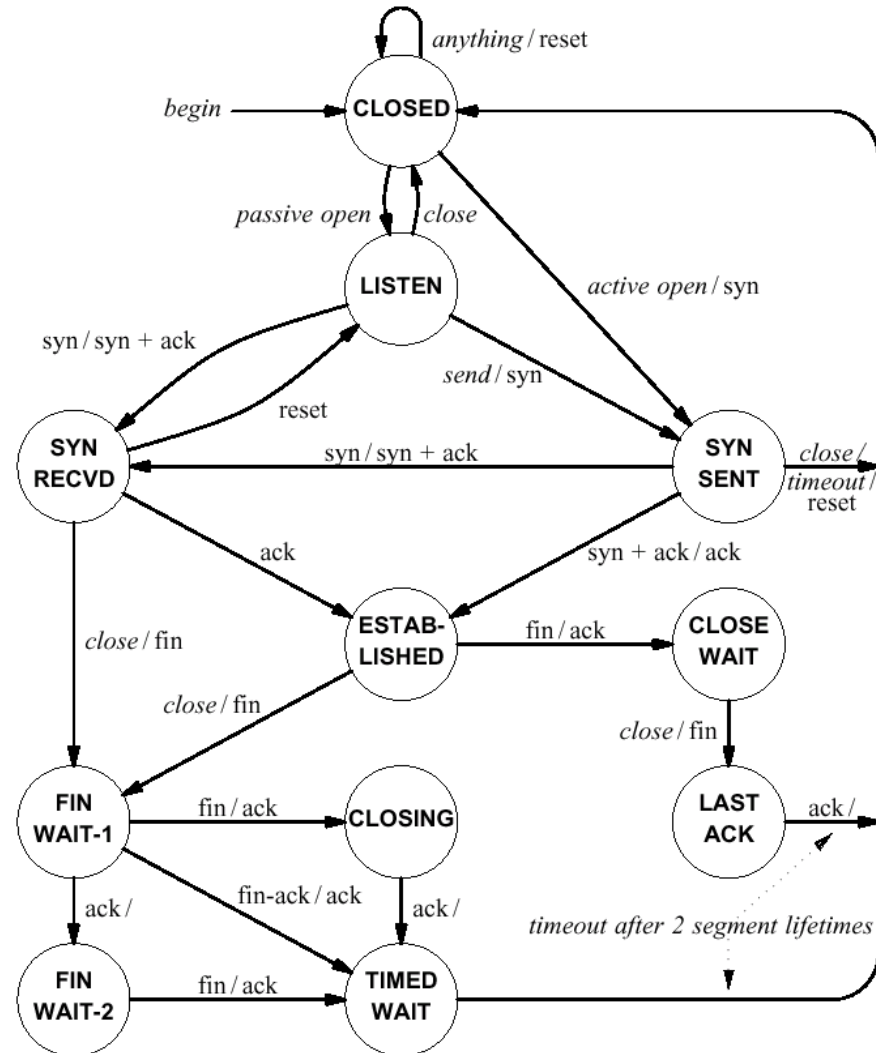
TCP Handshakes

- ▶ Når en Kobling er ferdig brukes FIN flagget

TCP tilstandsdiagram

Fra Douglas E. Comer "Internetworking with TCP/IP", Prentice-Hall 1995

Applikasjonsprotokoller

- ▶ Brukere kommer ikke i direkte kontakt med protokollstakken før applikasjonslaget
  - ▶▶ SMTP
  - ▶▶ POP3
  - ▶▶ ...

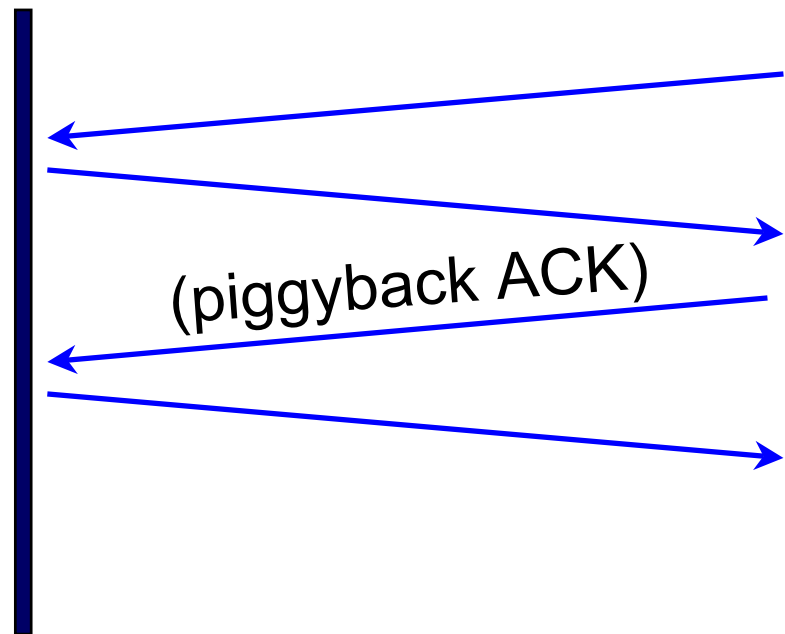
Epost - SMTP

SERVER

KLIENT

25

1030

*KLIENT INITIERER
KOBLING MED TCP SYN*

(piggyback ACK)

KLIENT SENDER MAIL

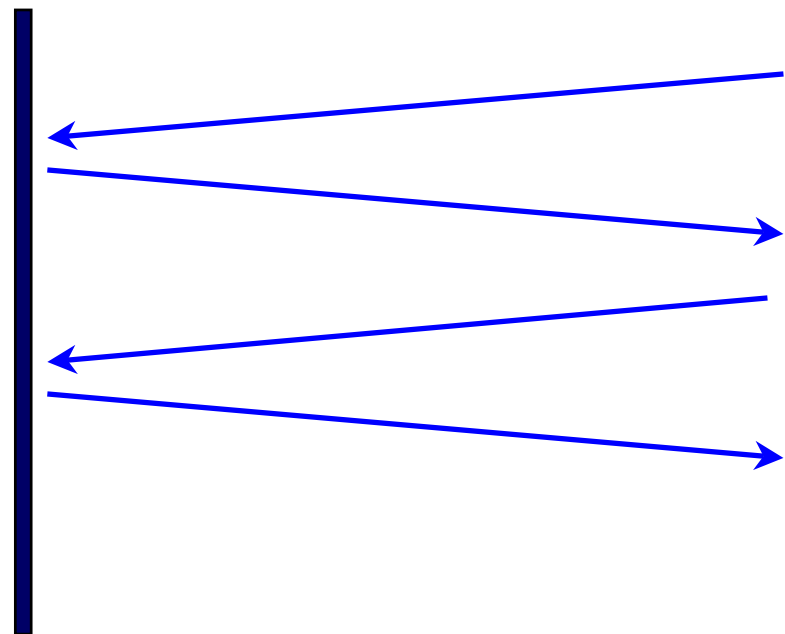
Epost - POP

SERVER

KLIENT

110

1030

*KLIENT INITIERER
KOBLING MED TCP SYN*

KLIENT HENTER MAIL

Andre Protokoller

- ▶ De fleste tjenestene bruker tilsvarende kommunikasjon som SMTP og POP
- ▶ For eksempel
  - ▶▶ DNS - port 53 (når TCP brukes)
  - ▶▶ Telnet - port 23
  - ▶▶ HTTP - port 80

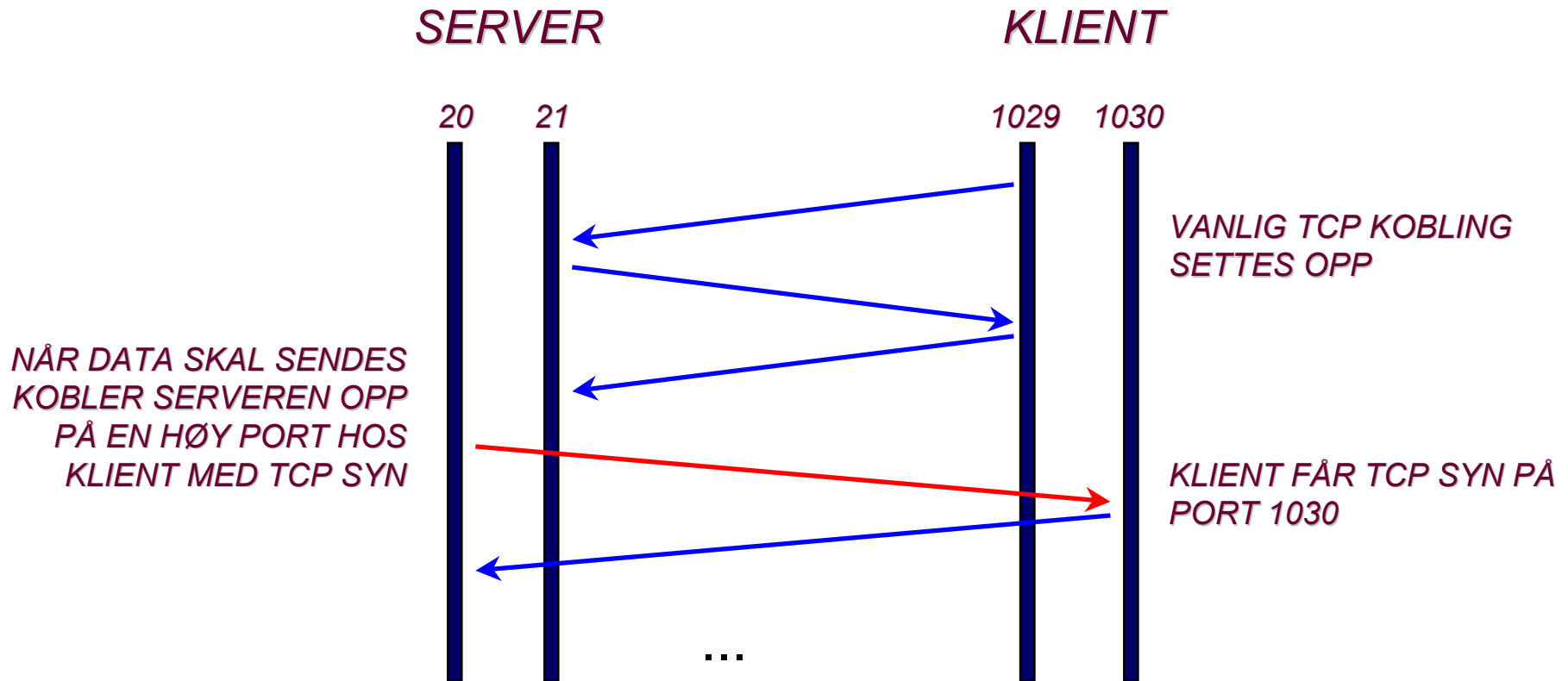
File Transfer Protocol - FTP

- ▶ FTP er spesiell fordi den kan oppføre seg på to forskjellige måter
- ▶ Active FTP
  - ▶▶ ”Den gode, gamle måten”
  - ▶▶ Ikke som man skulle forvente!
- ▶ Passive FTP
  - ▶▶ Stadig mer vanlig

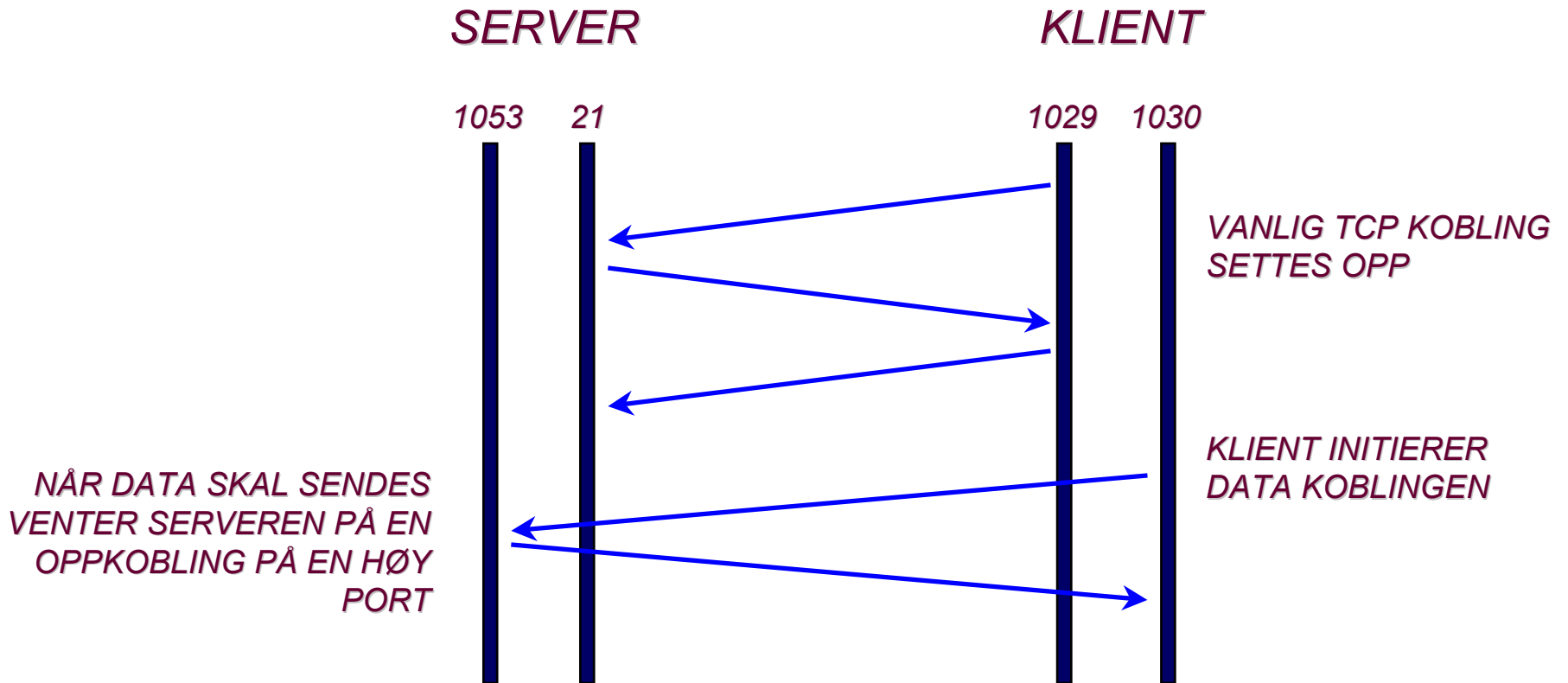

Aktiv FTP

Passiv FTP

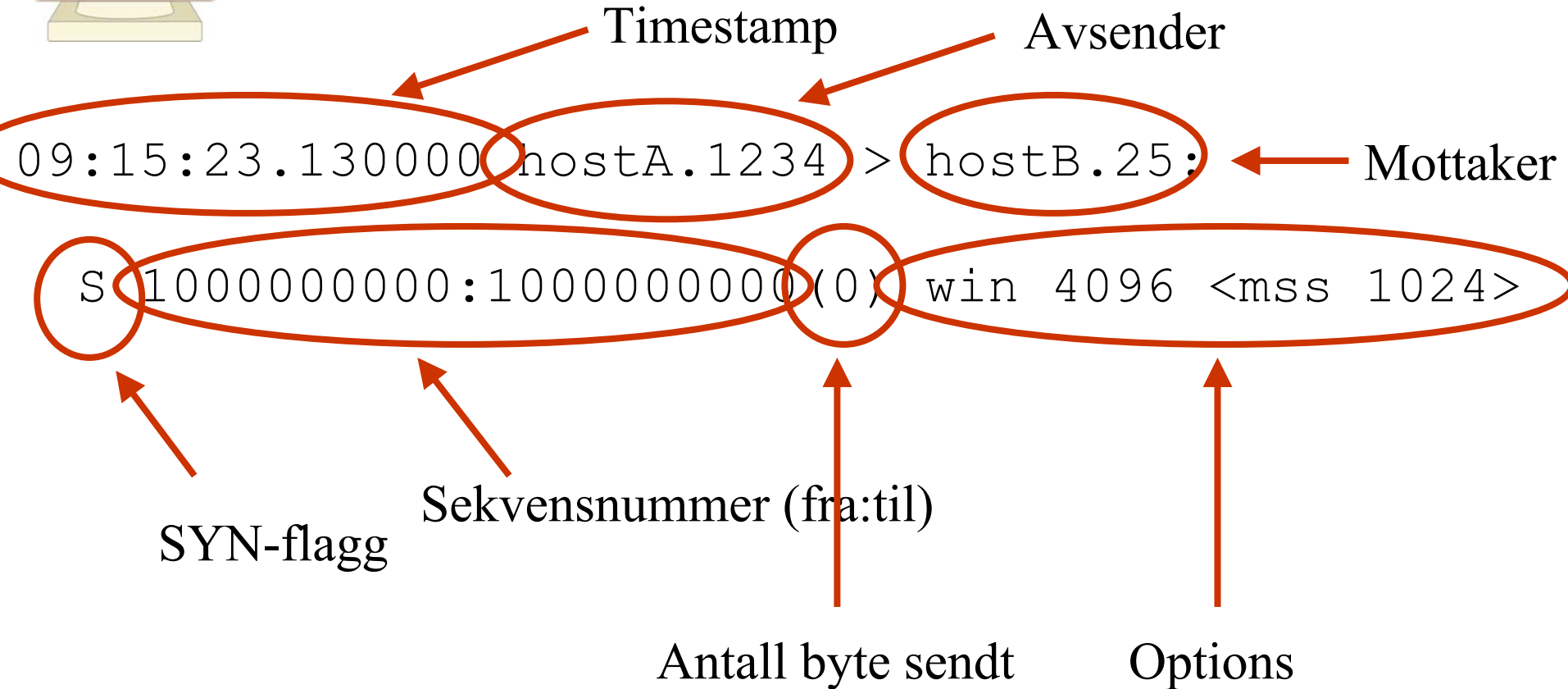
tcpdump

- ▶ Standardprogram for overvåking av tcp-trafikk på lokalnett
- ▶ Linux, FreeBSD, etc.
- ▶ Konfigurerbar – se bare det du er interessert i
- ▶ ”man tcpdump”

tcpdump eksempel

Eksempel forts.

Portnummer

09:15:23.132400 hostB.**25** > hostA.**1234**:

S 4567000000:4567000000 (0) **ack** **1000000001**

win 4096 <mss 1024>

ACK flagg

ACK nummer
(SYN + 1)

09:15:23.134800 hostA.1234 > hostB.25:

. ack 4567000001 win 4096

”Placeholder” for
sekvensnummer

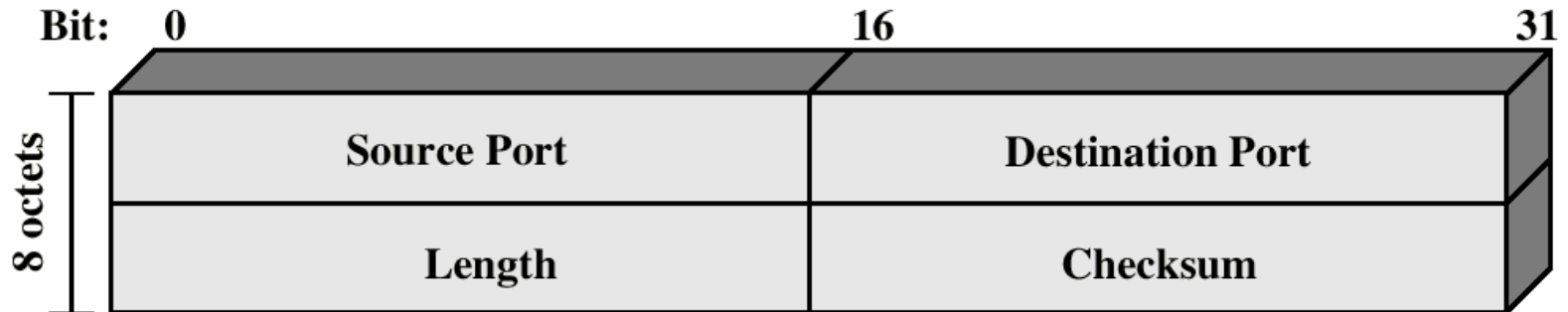
Flytkontroll: Sliding Window

- ▶ Poenget med sekvensnumre er at hver enkelt pakke ikke må kvitteres for før neste kan sendes
- ▶ Vindusstørrelse avgjør hvor mange pakker som kan sendes før første ACK mottas
- ▶ Kan ACK'e flere pakker i en jafs – ACK 938757 betyr "alle pakker til og med 938756"

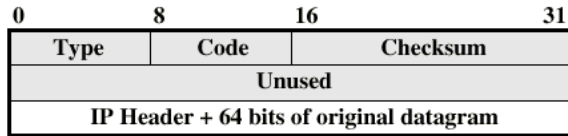
UDP Header

► User Datagram Protocol

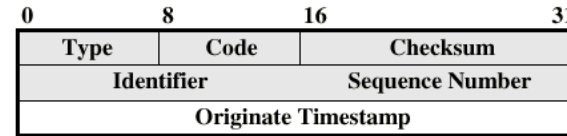

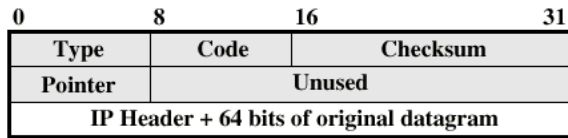
ICMP

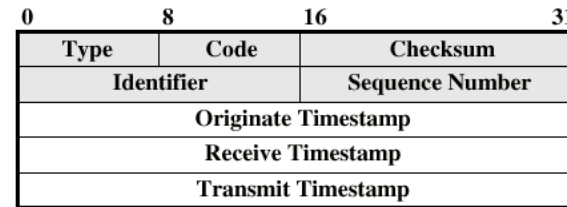
(a) Destination Unreachable; Time Exceeded; Source Quench

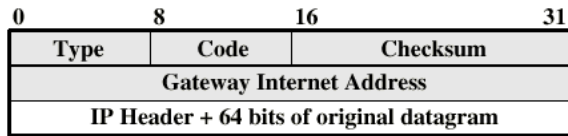
(e) Timestamp

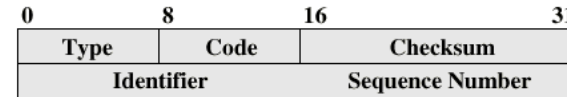
(b) Parameter Problem

(f) Timestamp Reply

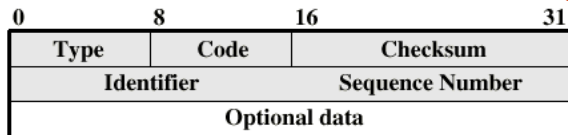

(c) Redirect

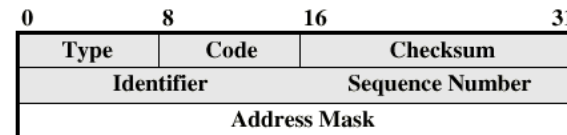

(g) Address Mask Request

Ping

(d) Echo, Echo Reply

(h) Address Mask Reply

Noen angrep

- ▶ Portscanning
- ▶ SYN-angrep
- ▶ TCP Hijacking

TCP Port Scanning

- ▶ For å finne ut hva slags tjenester en host tilbyr
- ▶ Kobler seg opp med TCP SYN på alle kjente porter
- ▶ Responsen indikerer om porten er åpen eller stengt
- ▶ Medfører mye trafikk, og er ikke vanskelig å detektere

TCP Port Scanning, forts.

- ▶ **Vanilla TCP scanning**
  - ▶▶ Full connect
- ▶ **TCP SYN Scanning**
  - ▶▶ Sender SYN, Mottar SYN ACK, Sender RST
- ▶ **TCP Stealth Scanning**
  - ▶▶ FIN Scan
    - ▶▶ Sender FIN, åpne porter skal ignorere FIN, stengte porter skal returnere RST
  - ▶▶ Xmas Scan
    - ▶▶ FIN scan med FIN, URG og PSH Flagg
  - ▶▶ Null Scan
    - ▶▶ Pakke uten flagg

SYN-angrep

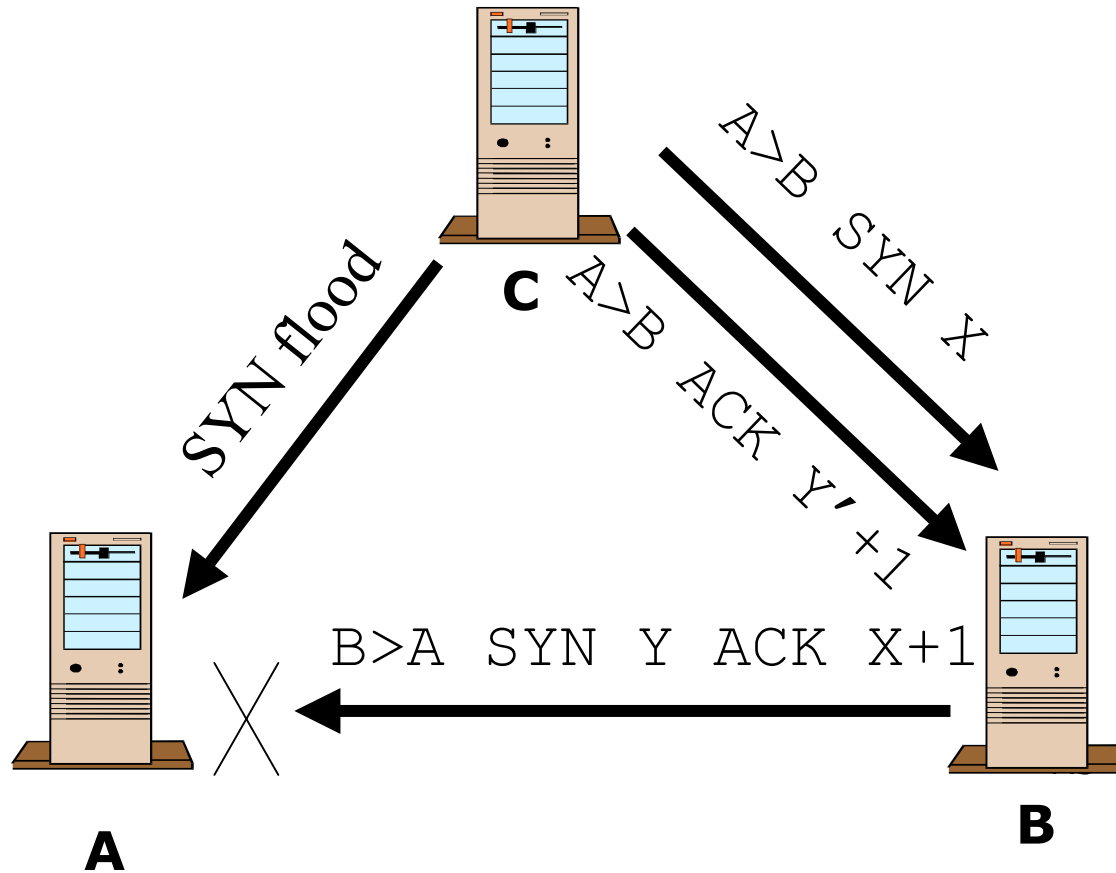

- ▶ Klassisk angrep beskrevet av Bellovin
- ▶ Baserer seg på utnyttelse av tillitsforhold mellom datamaskiner
- ▶ Krever gjetting av sekvensnummer på målmaskin
- ▶ Angriper kan få sendt pakker til målmaskin, men kan ikke lese svar.

SYN-angrep forts.

Ferdig, B tror han har forbindelse til A

SYN-angrep forts.

▶ Fremgangsmåte

- ▶▶ Angriper C setter tiltrodd maskin A ut av spill ved SYN flood
- ▶▶ Angriper C lager pakke med avsender A, sender til B
- ▶▶ B svarer til A, men A kan ikke ta i mot
- ▶▶ C må gjette sekvensnummer til B, men kan i så fall få utført kommandoer på B

TCP Hijacking

- ▶ "Ta over" en forbindelse
- ▶ Forskjellige fremgangsmåter
  - ▶▶ ARP Cache Poisoning
    - ▶▶ Forutsetter angriper på samme nettsegment
  - ▶▶ Benytte SYN-angrep
    - ▶▶ Setter først den ene parten ut av spill
    - ▶▶ Må gjette sekvensnummer til begge parter
    - ▶▶ Må "kjøre i blinde"

Dagens Website

- ▶ <http://fag.sib.hibo.no/kurs/11174>
  - ▶▶ Foiler
  - ▶▶ Øvingsoppgaver
  - ▶▶ Annen kursinformasjon